

מחנכים ובוכים

מאז השבת השחורה אנשי חינוך מעוטף עזה ניצבים מול תלמידים שחלקם חוו את הזוועות ואיבדו קרובי משפחה וחברים ✘ וכל זאת בשעה שהם עצמם מתמודדים עם אובדן של קרובים ועמיתים ✘ איך מסבירים לילדים מה קרה ומגבשים שגרת לימודים בבתי הארחה ובבתי מלון? ✘ ומה אומרים לתלמידה המתארת בווטסאפ הכיתתי איך אביה נרצח? יפעת ארליך שוחחה עם מורות הנמצאות בעומק החזית החינוכית, ושמעה מהן איך הן לומדות ומלמדות פרקים חדשים במציאות בלתי אפשרית

יפעת ארליך | צילומים: אורן בן חקון |

שוחחנו עם מורים ומנהלים ויצאנו לראות מקרוב מה קורה בעומק החזית החינוכית.

איך מצילים מתוך התהום?

"בית הספר שלנו ספג מכה איומה. אנחנו עוד בהלם טוטלי", מתארת רחלי אביטל. ואכן – האובדן של תיכון "נופי הבשור" הוא בלתי נתפס: 9 מתלמידיו ו-48 מברגיו נרצחו. 9 תלמידים נוספים נעדרים וחטופים ו-28 תלמידים איבדו הורים או אחים. "רוב התלמידים שלנו נמצאים במלונות בים המלח ובאילת. פה בטירת כרמל יש קבוצה יחסית קטנה. ביניהם גם תלמידים עם לקויות למידה, שאני מכירה כמורה להוראה מתקנת ומאבחנת דידיקטית. אלה ילדים שקשה להם גם ביום-יום, חלקם עם בעיות רגשיות. מדי פעם אני משוחחת איתם שייחות קצרות ומעודדת אותם. בכל לילה, כשכולם הולכים לישון, הם יורדים ללובי. אני אומרת להם שמתוך הכאב העמוק שאני נמצאת בו אפשר ליפול לתהומות ולשקוע בעצב, אבל מה זה יעזור? אנחנו צריכים להיריב את עצמנו מהמקום הקשה הזה. רובם לא מרברים, רק מקשיבים, אבל העיניים שלהם מרברות. נדלק בהן זיק. רוב הזמן אני מסתכלת עליהם מרחוק ורואה איך הילדים השמחים, חלקם היפראקטיביים, הפכו לילדים מופנמים ואבודים שמעליהם עננה של מלנכוליה. אני חייבת לשבת איתם לשיחה עמוקה יותר, לדובב אותם."

"במשך יומיים היא הסתכלה עלי בחדר האוכל ולא העזה להתקרב. ואז, ביום השלישי, היא ניגשה ואמרה שהיא לא יודעת מה לומר. ילדה מהממת בת 15. חיבקתי אותה, ומאז אין בוקר שהיא לא מחבקת אותי ושואלת לשלומי", מספרת רחלי אביטל, 55, אם לשלושה, מורה להיסטוריה ולספרות בחטיבת הביניים "נופי הבשור" על מפגש עם אחת מתלמידותיה במלון "קרם" בטירת כרמל. ולא סתם חשה התלמידה נבוכה לגשת אל מורתה. רחלי איבדה את בעלה, גיל, חבר כיתה הכוננות שיצא בשבת השחורה להגן על המושבים ישע ומבטחים. וזה רק אחד המפגשים בין מורה לתלמיד שהטבח והפליטות מספקים לניצולי העוטף. איך מתמודד מורה עם אובדן תלמיד? כיצד מבשרים לתלמידים שהמורה האהוב נרצח ושהמורה חטופה בעזה? איך מגיבים כשאחת התלמידות מתארת בקבוצת הווטסאפ של תלמידי הכיתה כיצד אביה נרצח? מה עושים כאשר הורים מחייטים לא לספר לילדים הצעירים שלהם מאומה, והם שומעים על הטבח מילדים בוגרים יותר? כל הדילמות החינוכיות הבלתי אפשריות הללו, ועוד רבות אחרות, הופכות את הבטן לאנשי החינוך, שצריכים לא רק להימודד עם הטראומה הפרטית שלהם אלא גם להיות שם עבור הילדים ובני הנוער.

מלחמה על הבית

"היחס שלנו צריך להיות תומך ומחזק". ילדי שדרות מכוונים עם בובות "חיבוקי" במלון "גרנד קורט" בירושלים

מסגרת חינוכית. בסוף השבוע נפלת, ממש פיזית עם כאב ראש וסחרחורות. זה מאוד מורכב. כל אחד בצוות נמצא בנקודה אחרת. יש מורה שהבן שלהם נכנס לעזה והיא בכתה בישיבת צוות ואמרה שהיא לא פנויה לכי לום, שהיא לא מסוגלת לעמוד ככה מול התלמידים. אני מבינה אותה. אני גם לא נשמתי עד שהבת שלי יצאה מהבסיס בויקים".

אני שואלת את רינה אם בכתה מול הילדים, מפני שרוב השיחה איננה בוכה. התשובה שלה מפתיעה. "ממש לא", היא עונה, "אפילו הצחקתי אותם. למר-תי בובנאות, אז הפכתי את יד ימין שלי לבובה ודיברתי איתם. מול הילדים אני בתפקיד, מגויסת במאה אחוז למענם. האמת שהילדים הגיעו למפגש הראשון מחויכים, שיחקו, עשינו קיפולי נייר והיה כיף. תוך כרי הבנתי שבעצם הילדים לא יודעים מה קורה. מבחינתם זה עוד סבב של אופקות".

אבל את איידיעיה של הילדים ניפץ ילד מכיתה ג' שעבר ליד המפגש והחל לצעוק: "אתם יודעים שהמורה שלומי נרצח". מדובר בשלומי מתיאס, מורה מיתולוגי למוזיקה בקריית החינוך אשכול, תושב חולית שנרצח יחד עם רעייתו. באותו הרגע לא ידעו המורות כיצד להיגיב, ובמפגש הזום של הצוות החינוכי עם הפסיכולוגיות הקליניות והחינוכיות שמלוות את הצוות מטעם משרד החינוך דנו בסוגיה. שם נאמר להן שהאחריות לספר לילדים מה היה מוטלת על ההורים, והם קיבלו הדרכה מפורטת בזום איך לעשות זאת. "הפסיכולוגית הנחתה אותנו לא להגיב לתוכן של מה שהילד אמר, אלא להגיד לו שאנחנו מבינים שהוא צועק כי כואב לו. היחס שלנו צריך להיות תומך ומחוק".

בשורה קשה בפייסבוק

"יש הורים שבחרו לא לדבר עם הילדים, זה בסדר כי בסופו של דבר הם ההורים של הילד והם האחראים עליו. אנחנו עודדנו את ההורים לספר כדי שהילדים לא ישמעו ממקור אחר, ונתנו להם את הכלים איך נכון לעשות זאת", אומרת דנה פרץ, מנהלת בית הספר היסודי "מרחבי אשכול". בית הספר לא איבד תלמידים, אבל איבד איש צוות, את המורה שלומי מתיאס.

דנה, תושבת עומה, היתה בביתה ב-7 באוקטובר. היא פתחה סוג של חמ"ל ויצרה קשר צמוד עם כל אנשי הצוות. "היו לי שתי מורות בבארי שרק בשתיים לפנות בוקר חילצו אותן תחת אש. כמו לכל הצוות שלחתי גם לשלומי הודעה, אבל הוא לא הגיב. זה לא אופייני לו. ניסיתי לברר מה עלה בגורלו".

את התשובה קיבלה דנה מהפייסבוק, לשם הועלתה תמונה של שלומי ושל רעייתו עם טקסט שביכה את מותם. "לא האמנתי. חשתי שזו טעות. היה קשה מאוד לקבל מידע מסודר בתוך כל הכאוס הזה. הפעלתי את כל הקשרים והבנתי שהם אכן נרצחו כאשר הגנו בגופם על הילד שניצל מהתופת. עדכנתי את צוות החירום שלי והתחלו לפעול. הוצאנו הודעה מסודרת לצוות החינוך כי שקיבל את זה בשבר גדול. שלומי היה הרבה יותר ממורה למוזיקה. הוא היה גאון, ידע לנגן על אינספור כלים, כתב טקסטים משובחים והיתה בו יכולת נדירה לגעת בנפש של הילדים ושל הצוות. עד היום אני כל כך בעשייה, שאפילו לא מצאתי את הזמן להתאבל על האובדן שלו".

העשייה של דנה כוללת אחזקת משפחתה בעומה, שבו היא נמצאת חצי שבוע. בחצי השני היא באילת, שם היא מסייעת בהקמת שלושה מרחבים חינוכיים בכתה המלון. במקביל היא מקימה עוד מרחב חינוכי למפוני העוטף בעין יב שבצפון.

דנה מספרת על סיטואציה שבה תלמידה תיארה בפ"רטים בקבוצת ווטסאפ כיצד נרצח אביה. זו היתה קבוצה שהתלמידים הקימו, ומורים והורים לא היו חברים בה. כשהדבר נודע לצוות, הם מייד נכנסו לקבוצה כדי לעצור את המשך התיאור ולסייע לתלמידים שנחשפו. "כמו בן שאת היתומה עצמה, כמו את שאר הילדים ממעגל השכול הראשון, אנו מלווים במפגשים פיזיים ובמעטפת

וזה יקרה. אבל כתלמיד י"ב אתה צריך לקחת בחשבון כמה דברים לחשוב עליהם, לפני שאתה מקבל החלטה ברורה. כל דבר שלא תעשה עכשיו תצטרך להשלים אחר כך. ומן הסתם השנה יהיו הקלות והתאמות בבגרויות וחבל לפספס את זה. בכל מקרה אני פה לעזור לך כאמא וכמורה, קח בחשבון ותחליט". עומר הקשיב לדברים, והוא צריך לקבל את ההחלטות שלו".

"נחזור לעוטף, הם לא ינצחו"

עם רינה אברהם, 54, מורה נוספת מהעוטף, שוחחתי כמה פעמים בשבועיים האחרונים. רגע אחד היא מש-דרת חוסן ועוצמה, ורגע אחרי היא בוכייה ושבורה. גם בין הדמעות היא מתעקשת לדבר על התקווה, על הצעד ועוד צעד שהם עושים יחד כדי לקום. היא תושבת מושב שדה אברהם, מורה למתמטיקה ומחנכת של כיתות א'-ב' בבית הספר "שרות אשכול". "אנשים טובים הצילו אותנו ולמושב שלנו לא נכנסו. כיתות הכוננות והיילי צה"ל הצליחו לעצור את המחבלים".

כמו בכל יישובי העוטף, גם הם הסתגרו בממ"ד ומתור-כו היתה בקשר עם שתי מורות כיתה א' המקבילות לה, האחת מאופקים והשנייה מסופה, שאליהם חדרו מחבלים. ואם זה לא מספיק, אז קיבלה גם טלפון מבתה, הילה, המשרתת כתצפיתנית בבסיס בויקים. "אבא, אמא אני אוהבת אתכם", אמרה הבת, והקשר נותק. במשך שלוש שעות לא ידעו מה עלה בגורלה עד שקיבלו מידע שהיא בחיים, נעולה ב"כספת", כלומר בחמ"ל. "הבת ראתה איך חיילות נחטפות לעזה. המפקדת שלה נרצחה. אנחנו עושים כל מה שאפשר כדי לחזק אותה. אמרתי לבעלי שאנחנו חוזרים לעוטף, לא יעזור כלום. הם לא ינצחו אותנו. כמורה אנחנו נעבוד קשה, נשמח את הילדים, ונדאג שיהיה להם טוב. זה המסר שלי".

עד שזה יקרה, הם אוספים את השברים. השבר הגי-דול של רינה הוא על אמילי הנד בת ה-8 מקיבוץ בארי שהיתה תלמידתה בכיתות א'-ב'. "לפני שיצאנו לחור-פשת החגים פתחנו בהפסקות את מרחב כיתה א'. אני מומינה אליו גם את הילדים הבוגרים שחנכתי בעבר, קודם כל לבקר אותי וגם לשבת על השטיח, להקריא סיפור לילדי כיתה א' ולשחק איתם. אמילי באה. היא נתנה לי כזה חיבוק שאי אפשר לשכוח. ילדה מתוקה. מהממת. חברה סיפרה לי שהיא נרצחה והתחלתי לבכות. היא ביקשה ממני לאסוף את עצמי, כי שתי הבנות שלה, בנות 12 ו-8, היו לירגו. החברה לא סיפרה להן שום דבר על הטבח. מבחינתן זה עוד סבב של טילים ואופקות".

רינה הצליחה לעצור את הדמעות באותו הרגע, אבל במשך כמה ימים לא הפסיקה לבכות על התלמידה האהובה. "התקשרתי לפסיכולוגית שמלווה את הצוות של בית הספר ואמרתי שאני לא יודעת מה לעשות. הדמעות לא עוצרות וכבר לא נעים מהאנשים סביבי. היועצת אמרה לי שאולי אפשר להתנחם בזה שאמילי התאחדה עם אמה שנפטרה מסרטן. זו נקודת אחיזה".

במשך חודש התאבלה רינה על תלמידתה, ואז הגיעה ההודעה שנפלה טעות בויהו ואמילי בחיים, חטופה בעזה. "לא האמנתי שזה נכון. האם אזכה שוב לחבק אותה?". כבר כמה שבועות שרינה רוצה לנסוע למלון בים המלח, שבו שוהים ניצולי בארי, בהם רבים מתלמדי-דיה, אבל עוד לא הצליחה להתגבר על הקושי הנפשי והטכני הכרוכים בנסיעה כזו. בינתיים שוחחה טלפונית עם תום, אביה של אמילי. "היתה שיחה מרגשת. תום מתכוון להפעיל לחצים בחו"ל. אני מקווה שכולנו נחבק את אמילי בהקדם".

בינתיים מנסה רינה לחבק את התלמידים הקרובים והרחוקים. "יש לי תלמידים מפוזרים בכל הארץ. אני מתקשרת אחרי-אחד לכולם. הצלחתי גם לעשות כמה מפגשים ופעילות בזום. בשבוע השלישי המורה המק-בילה ואני יצרנו מפגש פיזי של כל הילדים וההורים מכיתות א' מ'שרות אשכול' שנמצאים באילת. בשבוע הרביעי העברתי שעת סיפור, ואפילו הצלחתי ללמד כמה שיעורים.

"לאט-לאט אנחנו עוטפים את הילדים ומנסים לבנות

בשבוע הראשון יצאו התלמידים להתנדב בחווה של בעלי חיים, אחרי כך החלו להשתלב בבית ספר מקומי. במקביל הגיע מורה להוראה מתקנת שהחלה בלימוד פרטני עם תלמידים. "אני אישית לא פנויה כרגע רגשית לחזור וללמד או לעמוד מול קבוצה. אני שקועה בכאב שלי על האובדן של גיל ובתמיכה בילדיי. לכן כרגע הקשר שלי עם התלמידים הוא רק בין-אישי".

רחלי מתארת רגעים קטנים של קרבה. בחלוקת בגדי יד שנייה במלון אחת התלמידות מדרה בגד ושאלה לדעתה. רחלי ענתה "הבגד מקסים עלייך", ואז התל-מידה הצביעה על זוג עגילים יפים ואמרה: "רחלי, אני חושבת שהם מאוד מתאימים לך, קחי אותם". המורה, שהתרגשה מהמחווה, ענתה: "בטח שאקח אותן, אם את בחרת בהם עבורי".

תובלי לחזור ללמוד?

"אני מקווה שבהמשך אמצא את הכוחות. בית הספר שלנו הוא במרחק יריקה מהגבול. להערכתך לא נחזור לשם בשנה הקרובה. אבל אם יהיו חלופות, אני מקווה להשתלב. כרגע הכל עוד בהתהוות".

גיל היה אלוף נעוריה של רחלי. הם נפגשו כשהיו בני 15 בפנימייה בכפר סילבה, ומאז היו יחד, קרוב ל-40 שנה. "אחרי השירות הצבאי והלימודים התחתנו. גרנו במטולה, כי קיבלתי מלגת לימודים בתמורה להתחייבות לעבוד באזור ספר. אבל אחרי שצה"ל יצא מלבנון החיים עם חיובאללה על הגדר הפכו להיות בלתי נסבלים והחל-טנו לעבור צחוק הגורל, לישע, המושב שבו גדל גיל".

גיל עבד כמנהל קשרי לקוחות בחברה המשווקת רש-תות ופלדה. לצד זה התנדב במשטרה והיה חבר כיתת כוננות. איש חברותי, תמיד במרכז העניינים, פעיל ויוזם. ב-7 באוקטובר יצא לסייע לכיתת הכוננות של מבטחים לעצור את חרירת המחבלים. "זה היה ב-20:7. הוא שלח לי הודעה שנסתגר בממ"ד. עומה, הבן הצעיר שלנו, בן 17, לקח אקדה ועלה לגג ומשם הגן על הבית. הוא בשום אופן לא הסכים להיכנס לממ"ד. ב-30:8 היתה ההוד-עה האחרונה שגיל שלח. בכל הזמן הייתי בתוך האימה ובקשר עם מורות אחרות שהתמודדו עם הוועות של חרירת מחבלים לביתם".

ב-2 בצהריים, אחרי שגיל לא ענה להודעות, החלה רחלי לדאוג. כששמעה שחבר כיתת כוננות אחר נהרג, הבינה שאסון פקד גם אותה. שישה מחברי כיתת הכו-ננות של ישע ומבטחים נפלו בקרב הרואי של מעטים מול רבים, והצילו את חיי תושבי המושבים.

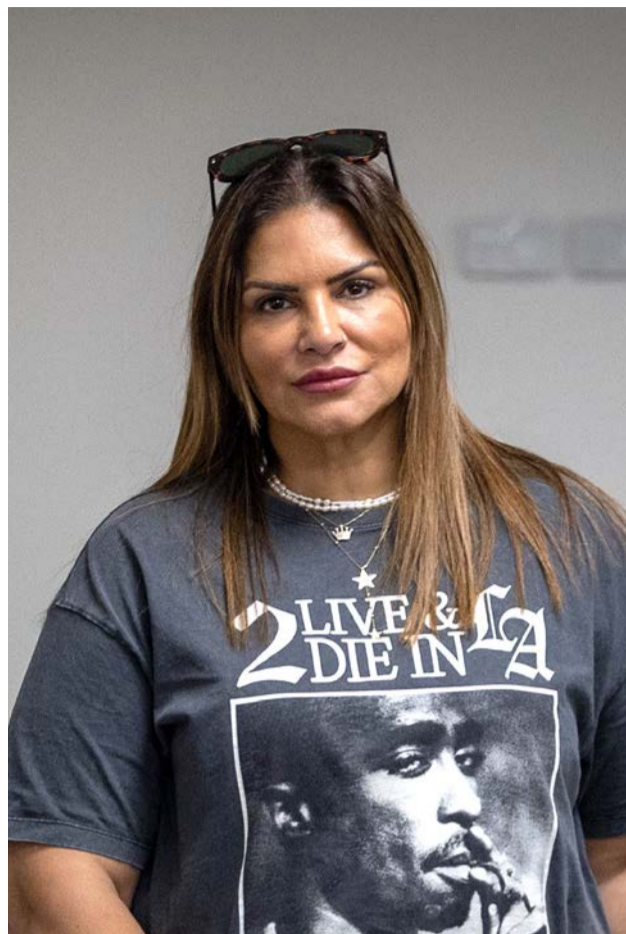
איך עומר - הוא מסוגל לחזור ללמוד?

"כרגע לא. זה עוד משהו שממש רחוק ממנו. היתה לי איתו שיחה. אמרתי לו: 'תקשיב, אני אתחיל מהסוף, אני אומרת לך שאם לא תרצה להשקיע בלימודים אתה לא חייב. אנחנו ניתן לך את כל הזמן שאתה צריך. אני לא מתכוונת לשבת עליך ולדחוף אותך. כשתרצה, תגיד לי

עם התלמידה החטופה אמילי הנד. המחנכת רינה אברהם

מלחמה על הבית

צילומים: אורן בן חקון, מישל דוט קום

מימין: רחלי אביטל, יסמין גבאי וכרמית כהן-הרוש. "המטרה שלנו היא להחזיר את הילדים חזקים"

יסמין גבאי, 50, מחנכת מבית הספר "גיל רבין" בשדרות: "אני אומרת לילדים שגם אני מפחדת ושקשה לי. אבל אז אני מספרת להם מה אני עושה עם הפחד והקושי ומה משמח אותי: לקרוא ספר, לעשות סיבוב הליכה בחוץ, לאכול משהו מתוק"

כרמית כהן-הרוש: "אני אחראית למרחב החינוכי במלון 'גרנד קורט' בירושלים. משרד החינוך הצליח לעמוד על הרגליים מהר מאוד. יומיים אחרי ההלם כבר כינסו אותנו בזום, והגענו לכאן ביום הראשון שבו הגיעו המפונים"

שהיא יותר לימודית ויש בה אנשים שמגיעים מעולם החינוך, עובדי הוראה, פנסיונרים ומתנדבים. כרגע יש במלון בית ספר שמיועד למגור הממלכתי משלושת המלונות ויש בו 50 ילדים.

"במלון לאונרדו יש בית ספר יסודי למגור הממלכתי דתי, שבו 100 תלמידים. ויש את המגור החרדי שיוצא החוצה, כ-100 תלמידים שמשולבים בשני בתי ספר חרדיים בירושלים. בכל מלון יש גם גן ילדים עם שלוש או שש גננות מטעם משרד החינוך ופעוטון. בשבוע השלישי שש גננות מטעם משרד החינוך עזרו. את תלמידי התיכון וחטיבות הביניים מכל המגורים אנחנו משבצים בתיכונים ברחבי ירושלים. זה תופס תאוצה, אבל יש קושי עם התיכונים. הם מרגישים בבית מלון. יורדים לארוחת בוקר, חוזרים לחדר, לטלפון, הם בתחושה של חופש".

כרמית עצמה גדלה באשקלון, ובדירתה הקטנה היא מארחת כעת את הוריה ואת אחותה ומשפחתה, שהתפנו מהעיר שחטפה הכי הרבה טילים, אבל לא פונתה באופן מסודר. "להם אין בכלל מענה. זה כיף שהם לידי, הם עוזרים לי עם הילדים, אבל קשה להם, הם רוצים הביתה".

אנחנו יורדים עוד קומה לגן הילדים. הצוות מבוסס על עובדי משרד החינוך בירושלים, לצד גננות וסייעות משרדות וצעירים מתנדבים. הקושי הגדול במקום הוא היעדר ברום ושיירות בתוך החדר שהוקצה לגן, כך שהצוות צריך ללוות כל ילד עד לשירותים המרוחקים. אבל הגן נהנה לפחות מחצר קטנה שבה הילדים מקבלים לראשונה כל אחד את בובת ה"חיבוקי" שלו.

הבובה – שחולקה כבר ל-900 ילדים ודרכה הם מטופלים באמצעות סדנאות שמועברות להורים ולאנשי הצי-ות – היא חלק מתוכנית חינוכית טיפולית של השירות הפסיכולוגי במשרד החינוך. וזה אכן תענוג לראות את הילדים רצים וקופצים עם הבובה החבוקה על גבם. אחד הילדים תופס את ידי ומתחיל להסתובב סביב בריקוד חמוד במיוחד, המרעיד את ליבי.

"טוענים שמשרדי הממשלה לא מתפקדים", ממשיכה כרמית, "אבל משרד החינוך הצליח מהר מאוד לעמוד על הרגליים. יומיים אחרי ההלם כבר כינסו אותנו בזום והגענו לכאן ביום הראשון שבו הגיעו המפונים. את לא צריכה לכתוב את זה, אבל שר החינוך הגיע לכאן לבני-קור בהפתעה בלי צוות צילום ונתן לי אישית את הנייד שלו כדי שאוכל לפתור מייד כל בעיה".

shishabat@israelhayom.co.il

הפריע בכיתה ונשלח ליסמין, שמחבת את הוופכת אותו לעוזר שלה. בעוד רגע היא תיפגש עם הורים ואז תרוץ לסדר משהו בגן.

תחזרי לשדרות?
"הפחד עכשיו שכל הקיבוצים, שהיו החוצץ בינינו, יישארו ריקים ואנחנו נהיה בקו הראשון. בכל פעם שמאריכים את השהייה במלונות אני דוחה את הצורך להכריע בשאלה הזו. אני אהבת את שדרות ואת העבודה שלי. תקופה מסוימת עברנו לאשקלון, היה לנו קשה וחזרנו לשדרות. לשדרות הגעתי כמורה חיילת ושם פגשתי את בעלי אלברט ומאז אנחנו שם. רק ביום שיאמר לנו 'חבר'ה תתקללו, קחו את המוודות, אתם צריכים ללכת', אחליט אם אני יכולה לחזור".

מחשב חדש לכל תלמיד

המנהלת השותפה של המרחב החינוכי במלון 'גרנד קורט' היא כרמית כהן-הרוש, ירושלמית עובדת משרד החינוך בתפקיד הדרכה בחינוך המיוחד מטעם מינהל חברה ונועה. יחד איתה ועם אורן, הצלם שלנו, שניצל בעצמו מהיתקלות עם מחבלים כשירד דרומה לתעה, אנחנו מסיירים במלון ובמרחבים החינוכיים. בלובי משתרך תור של הורים בעמדת משרד החינוך לחלוקת מחשב נייד חדש מהאריזה לכל תלמיד. בכיתות, המחולקות לשתי קבוצות גיל – א' ו-ו' – ילדים יושבים לא מול לוח אלא ביח' סביב שולחן ארוך משותף, על הקיר ציורי ילדים ברוח התקופה, חלקם בכחול-לבן, אחרים בשחור מצמרר. ערימת ספרי לימוד חדשים בצד, ולצד המורה עוד שלושה מתנדבים ממכינות קדם-צבאיות.

"נשלחתי לכאן על ידי משרד החינוך מהיום הראשון שבו הגיעו מפונים למלון", מספרת כרמית. "כעובדת משרד החינוך קיבלתי צו 8. בירושלים יש 47 מרחבים חינוכיים, לכל מרחב כזה משרד החינוך מינה עובד מטעמו שמנהל את המרחב. אני אחראית על המרחב החינוכי במלון 'גרנד קורט'.

"בשלושת המלונות הצמודים במזרח ירושלים יש לנו מודל מיוחד שבו אנחנו משלבים בניהול המקום גם את אנשי החינוך משרדות, ויסמין ואני מנהלות שותפות. בשבועיים הראשונים היו פה בעיקר מתנדבים מארגון נים שונים שעשו בעיקר עבודה בלתי פורמלית, אבל מהשבוע השלישי אנחנו מנסים ליצור מסגרת חינוכית

פסיכולוגית צמודה". מאמציה של רנה הם להחזיר את המורים למעגל העשייה. "ולשמור על קהילת אשכול כדי שתוכל לחזור בבוא היום למקומה". בשונה מתלמידי הקריה החינוכית באשכול, שם לוי מדים ילדים מהקיבוצים והמושבים ולא כולם יודעים מה בדיוק קרה, ילדי העיר שדרות חשופים כמעט כולם לפרטי הטבח. "הילדים שלנו יודעים הכל. לצערנו הם חשופים לטלוויזיה ואין ילד שאין לו טלפון ביד", מספרת יסמין גבאי, 50, סגנית מנהלת בבית הספר היסודי "גיל רבין" בשדרות, רכות חינוך מיוחד ומחנכת כיתה, נשואה ואם לארבע.

"אנחנו לא מדברים איתם על הוועה מיוזמתנו, אבל אנחנו כן מקשיבים למה שהם מספרים. ילדים משתפים – ואנחנו מחבקים. הכל נעשה בהתייעצות עם הפסיכולוגית. יש דברים שהילדים אומרים, ואנחנו נשארים בלי מילים. למשל, ילד שמספר כי הוא ראה סרטון שמחבל יורה במישהו. איך אני מגיבה? קודם כל את מחבת את הילד ואומרת לו שזה מחזה מאוד קשה ועברנו דברים קשים, ובאותו רגע אני מתקשרת לפסיכולוגית ומבקשת ממנה להגיע מייד ולהמשיך בטיפול, כי אני מתוך התופת. אני עצמי לא הפנמתי עדיין את מה שקרה".

את יסמין אני פוגשת בבית מלון 'גרנד קורט' בירושלים, שבו היא מנהלת שותפה בהקמת המרחב הלימודי. היא ומשפחתה פליטים-מתארחים במלון "עץ הוית" הצמוד. אישה חזקה, קורנת עוצמה והומו סמכותי, שלא מפחדת לדבר על הפחד והקושי שלה עם התלמידים עצמם, אחרי שמחבלים היו בחצר ביתם ואחרי שאיבדה את אחייניתה שנרצחה בצומת שדרות בעת חזרה מהמסיבה ברעים.

"אני אומרת לילדים שאני מפחדת ושקשה לי, אבל אז אני מספרת מה אני עושה עם הפחד והקושי ומה משמח אותי: לקרוא ספר, לעשות סיבוב הליכה בחוץ, לאכול משהו מתוק, להיפגש עם חברים. וכשקשה לי ממש אני מחבת את הקרובים שלי. אני נותנת להם דוגמאות ממני, כי אני באה מתוך זה. מי שלא היה ב-7 באוקטובר בתוך המקום הנורא הזה לא יכול להבין את הקושי ואת הפחד ואת הסיוטים בלילות. זה לקום כאמצע הלילה ולברוק איפה הילדים שלך. ומי שהיה חרדתי קודם – עכשיו זה כל הזמן, לא רק בלילה".

תוך כדי השיחה מביאים ליסמין את א', ילד חמוד עם טלפון חכם, משקפיים וחולצה של רונאלדו. הוא

מלחמה על הבית

